

NAAR DE BRON VAN DON BOSCO'S CHARISMA

Het begin van de oratoriowerking

We hebben in de voorbije bijdragen al heel wat zaken verteld over de eerste jaren uit het leven van Don Bosco en over de manier waarop hij tijdens zijn opleiding in contact kwam met de Bijbel. Vooraleer we beschrijven wat Don Bosco deed met de opgedane Bijbelkennis wil ik in deze bijdrage eerst iets vertellen over de context waarin het jeugdwerk van Don Bosco ontstaan is.

Als hij in 1841 als jong priester aankomt in de grootstad Turijn is de stad in volle expansie. Tijdens het leven van Don Bosco verdrievoudigt het aantal inwoners: van 85 000 in zijn geboortjaar 1815 naar 250 000 op het einde van zijn leven (1888). Deze evolutie heeft uiteraard enorme gevolgen op sociaal, economisch, politiek en religieus vlak.

De stad wordt overspoeld door gelukzoekers: arme mensen van het platteland die hopen een nieuw leven te kunnen uitbouwen in een stad waar de eerste industriële revolutie volop aan de gang is. Onder hen bevinden zich ook zeer veel jonge mensen die hopen werk te vinden, maar de stad kan deze enorme stroom nieuwkomers niet aan. Velen hebben geen dak boven het hoofd en kunnen nergens terecht (tenzij hier of daar in de kloosters die veel armen opvangen). Het gevolg is een eindeloze problematiek van werkloosheid, criminaliteit, straatbendes, bedelarij, honger, ... Dat is trouwens niet alleen in Turijn zo, maar in alle grote steden.

Don Bosco behoorde tot een nieuwe generatie priesters die opvangmogelijkheden creëerde. Eerlijkheidshalve moeten we hier vermelden dat hij niet de enige was: je had Cottolengo, Cocchi, Cafasso en anderen. Er werden ook nieuwe congregaties gesticht met een sociaal doel. Veel van deze initiatieven hadden eigen doelstellingen, een eigen doelgroep en een eigen stijl. De oratoriowerking was de formule waar Don Bosco voor koos. Die werking bestond al op verscheidene plaatsen, zowel in Turijn als elders. In het oratorio, meestal verbonden aan een kerk, werden jongeren opgevangen op zondag. Ze namen deel aan de religieuze plechtigheden in de kerk en kregen catechese en morele en burgerlijke vorming.

Voor Don Bosco voldeed dit klassieke oratorio echter niet. Hij wilde zich niet binden aan een concrete parochie, maar werkte parochie-overstijgend omdat veel van de jongeren die hij opving, doelloos rondzwierven. Daarom vond hij het ook niet goed om alleen op zondag een opvang te voorzien: het werd voor hem een voltijdse bezigheid, zeven dagen op zeven. Zijn werking stond open voor iedereen, met een voorkeur voor de allerarmsten die in de bestaande oratorio's vaak niet terecht konden. Tenslotte gaf Don Bosco niet alleen catechese en vorming, maar hij wilde dat de jongens zich op alle vlakken konden ontplooien. Daarom moest er alleszins veel ruimte zijn om te kunnen spelen en zich uit te leven. Uiteraard had de catechese daarin een voorname plaats. Met open mond zaten de jongens te luisteren naar de mooie verhalen uit de Bijbel die Don Bosco zo levensecht kon vertellen. We komen daar zeker op terug in een volgende bijdrage ...

Wilfried Wambeke